

POWIATOWY URZĄD PRACY W LUBACZOWIE

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE LUBACZOWSKIM
W I PÓŁROCZU 2012**

RAPORT DIAGNOSTYCZNY

Sporządził: Sylwester Kusiak

Spis treści

Spis tabel	2
Spis wykresów.....	2
Wstęp.....	3
Rozdział 1. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów) w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku.....	5
1.1 Bezrobotni według zawodów	5
1.2 Bezrobotni według PKD	9
1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów	10
Rozdział II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	15
2.1 Oferty pracy według zawodów.....	15
2.2 Oferty pracy według PKD.....	19
2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy	22
Rozdział III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku.....	25
3.1 Ranking zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych.....	25
3.2 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup zawodów	30
3.3 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	32
Podsumowanie	34

Spis tabel

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2012 roku)	6
Tabela 2 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku)	11
Tabela 3. Oferty pracy według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku	16
Tabela 4. Oferty pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku [w %]	19
Tabela 5. Ranking zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy.....	23
Tabela 6. Ranking zawodów o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy.....	23
Tabela 7. Zawody deficytowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	27
Tabela 8. Zawody zrównoważone w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	28
Tabela 9. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	29
Tabela 10. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku.....	30
Tabela 11. Ranking zawodów, które nie generowały bezrobocia długotrwałego w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	32
Tabela 12. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku.....	33

Spis wykresów

Wykres 1. Bezrobotni według grup zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2012 roku)	7
Wykres 2. Bezrobotni według PKD w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku)...	10
Wykres 3. Napływ bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku).....	13
Wykres 4. Oferty pracy według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku....	17
Wykres 5. Porównanie liczby ofert pracy i osób bezrobotnych według PKB w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	21
Wykres 6. Zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku	26

Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt. 3 i art. 9 ust. 1 pkt. 9) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Pełni on dwie zasadnicze funkcje: deskryptywną – pokazuje obraz lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na najważniejszych elementach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie wniosków dotyczących efektywniejszego wykorzystania usług i instrumentów rynku pracy, oraz ma służyć zrównoważeniu popytu na pracę i jej podaży.

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie analizy bezrobocia w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku według zawodów, analizy ofert pracy pozyskanych w powiecie, analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Szczegółowe zadania w tym zakresie to: określenie odpowiednich kierunków szkoleń dla bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń, usprawnienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia, zoptymalizowanie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej oraz kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, oraz stworzenie dla niej bazy informacyjnej. Powyższa analiza ma posłużyć stworzeniu oferty edukacyjnej oraz szkoleniowej odpowiedzialnym za te obszary podmiotom. Opracowanie może być również pomocnym narzędziem dla instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, jak również osób uczących się, pracujących i bezrobotnych. Monitoring zawodów dotyczy 10 grup zawodów wielkich, 43 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich). Grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności określonych w obowiązującym wg stanu na 30.06.2011 r. rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz.537 z późniejszymi zmianami).

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych ma na celu w szczególności:

- określenie kierunków i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,

- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając jednocześnie większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie organizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą merytoryczną do sporządzenia niniejszego opracowania są dane statystyczne umieszczone w tabelach, które stanowią integralną część sprawozdania MPiPS.

Rozdział 1. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów) w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

1.1 Bezrobotni według zawodów

Według stanu na koniec czerwca 2012 roku rejestrowana stopa bezrobocia w powiecie lubaczowskim wyniosła 16,1% (w analogicznym okresie roku poprzedniego było to 16,8%), w ewidencji lubaczowskiego urzędu pracy znajdowało się 4028 osób bezrobotnych, w tym 1858 kobiet, czyli 46,1% wszystkich bezrobotnych. Ogólna liczba osób bezrobotnych była o 42 osoby większa (3986 osoby na koniec czerwca 2011 r.) niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, znacząco zmalała natomiast liczba kobiet – równo rok wcześniej zarejestrowanych było 1946 kobiet.

Struktura osób bezrobotnych pod kątem zawodów przez nie reprezentowanych jest od dłuższego czasu delikatnie tylko modyfikowana, trzy czołowe pozycje są od początku prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim obsadzone przez zawody ślusarz, krawiec i sprzedawca, wszystko wskazuje, że ich dominacja w kolejnych latach pozostanie w tym rankingu niezagrożona. Stwierdzenie takie można poprzeć analizą ofert pracy w badanym okresie, która nie może napełnić optymizmem osób chcących wykonywać te profesje. Do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie nie wpłynęła żadna oferta pracy dla ślusarza, podobnie nie zgłoszono oferty pracy dla krawca. Odzwierciedla to brak zapotrzebowania na te profesje na lokalnym rynku pracy, na którym brak pracodawców, którzy dawaliby nadzieję osobom reprezentującym te profesje na rychłe zatrudnienie. Inną pozycję na rynku pracy i zupełnie odmienną specyfikę, np. możliwość o wiele łatwiejszego zdobywania kwalifikacji zawodowych, ma zawód sprzedawca. W I półroczu 2012 roku wpłynęło 16 ofert pracy w tym zawodzie, do nich należy dodać oferty pracy dla sprzedawców w branży mięsnej – 5, sprzedawców w branży przemysłowej -11, oraz pozostałych sprzedawców sklepowych (ekspedientów) – 18, łącznie 50 ofert pracy z branży handlowej (w liczbie tej należy uwzględnić oferty stażowe), jednak wysoka dynamika bezrobocia wśród osób związanych zawodowo z branżą handlową sprawia, że w miejsce wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy sprzedawców pojawiają się kolejni.

Kolejne zawody wymienione w poniższej tabeli również w znakomitej większości pojawiały w poprzednich zestawieniach, w zawodach specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, oraz specjalista administracji publicznej pojawiła się w ostatnim okresie największa liczba absolwentów, co pozwala domniemywać

jeszcze większą liczbę reprezentujących je osób w przyszłości. Za swoisty paradoks można uznać fakt, że w regionie rolniczym, jakim jest powiat lubaczowski tak wiele osób bezrobotnych posiada zawód technik rolnik oraz rolnik upraw polowych, z czego 32% techników rolników i 42% rolników upraw polowych zarejestrowanych w PUP Lubaczów to osoby długotrwale bezrobotne. Po raz kolejny stawia to pod znakiem zapytania sens kształcenia kolejnych roczników młodzieży w tych kierunkach.

W ciągu roku minimalnie spadła liczba osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych, z 995 osób w końcu I półrocza 2011 roku do 978 na koniec badanego okresu, co daje 24,3% osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ewidencji. W tym gronie 70 osób to absolwenci, a 105 osób jest zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2012 roku)

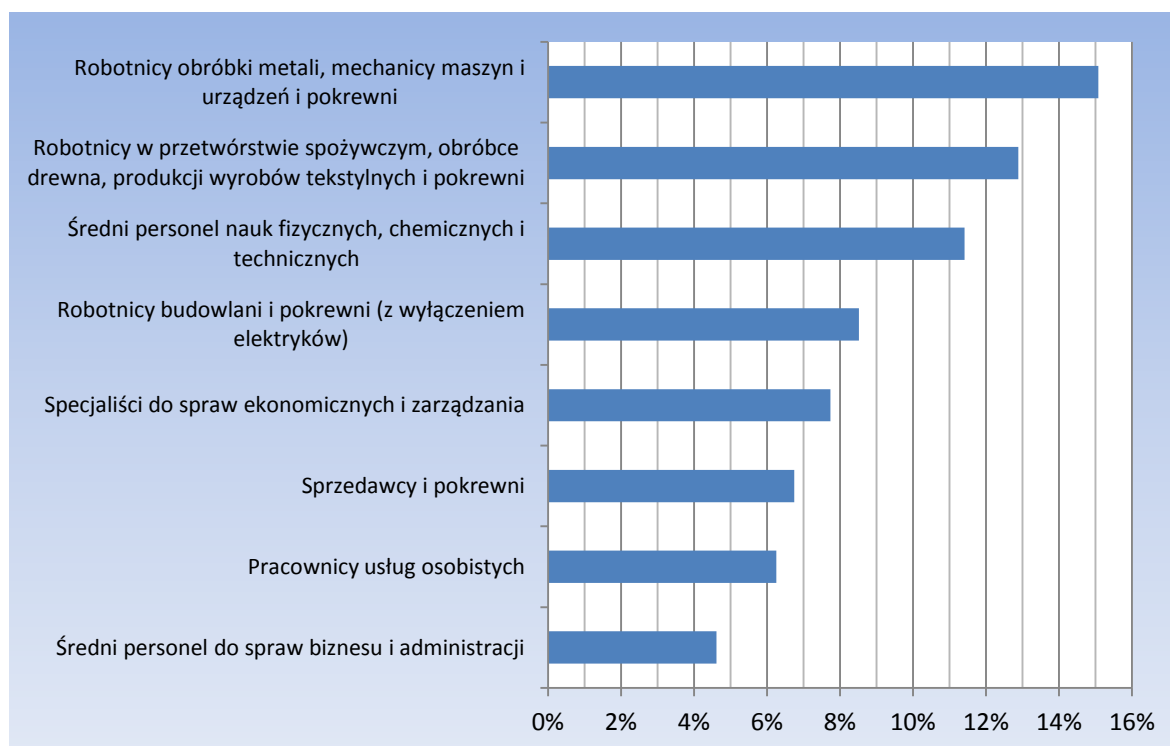
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych		
		Ogółem	w tym	
			Absolwenci	Powyżej 12 miesięcy
1	Ślusarz	195	1	38
2	Krawiec	192	1	77
3	Sprzedawca	190	2	66
4	Technik ekonomista	105	1	30
5	Technik rolnik	97	0	31
6	Murarz	85	0	21
7	Technik mechanik	84	0	16
8	Tokarz w metalu	79	0	21
9	Mechanik samochodów osobowych	62	0	12
10	Cukiernik	47	0	14
11	Kucharz	44	0	17
12	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	43	0	9
13	Mechanik pojazdów samochodowych	40	0	6
14	Piekarz	40	0	12
15	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	39	5	7
16	Stolarz	34	0	6
17	Technik budownictwa	34	0	9
18	Kucharz małej gastronomii	33	3	4
19	Specjalista administracji publicznej	32	6	8
20	Rolnik upraw polowych	31	0	13
21	Bez zawodu	978	70	105

Zródło: Opracowanie własne

Poniżej zaprezentowana została struktura osób bezrobotnych według reprezentacji dużych grup zawodowych (nie uwzględniono grup zawodów, których reprezentacja nie

przekroczyła 4 procent). W podziale osób bezrobotnych według grup zawodów siłą rzeczy utrwaliła się struktura, w której wyraźnie przodują trzy grupy zawodów: *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni*, *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni*, oraz *Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych*, z których każda jest reprezentowana przez ponad jedną dziesiątą osób bezrobotnych. Z racji tego, że wiele osób przyporządkowanych do danej grupy nie chce, lub nie ma możliwości wykonywania swego zawodu, szczególnie istotne jest zbadanie predyspozycji zawodowych i pomoc w zdobyciu uprawnień, które podniosłyby szanse na powrót na rynek pracy. Najbardziej charakterystycznym przykładem takich „pasywnych” kwalifikacji w powiecie lubaczowskim jest zawód krawiec (należący do grupy zawodów *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni*), którego reprezentanci w zdecydowanej większości mówią o potrzebie reorientacji zawodowej z uwagi na brak możliwości znalezienia pracy w tym kierunku na lokalnym rynku pracy.

Wykres 1. Bezrobotni według grup zawodów w powiecie lubaczowskim (stan na koniec I półrocza 2012 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Powyższy wykres warto uzupełnić wskazaniem listy zawodów najliczniej reprezentowanych w największych grupach zawodów (dla większej przejrzystości podano zawody reprezentowane przez więcej niż 0,5% bezrobotnych):

- 1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 15,08%**
  - Ślusarze i pokrewni – 6,46%
  - Mechanicy pojazdów samochodowych – 3,48%
  - Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 3,28%
  - Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,28
- 2. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 12,89%**
  - Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 6,30%
  - Piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,85%
  - Stolarze meblowi i pokrewni – 1,80%
  - Szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,59%
- 3. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 11,41%**
  - Technicy rolnictwa i pokrewni – 3,51%
  - Technicy mechanicy – 3,34%
  - Technicy budownictwa – 1,44%
  - Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,02%
- 4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,52%**
  - Murarze i pokrewni – 2,79%
  - Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,51%
  - Malarze i pokrewni – 1,18
  - Cieśle i stolarze budowlani – 0,66%
  - Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,66%
  - Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni – 0,56%
- 5. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 5,74%**
  - Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 3,97%
  - Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości – 0,52%
- 6. Sprzedawcy i pokrewni – 6,75%**
  - Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 6,69%
- 7. Pracownicy usług osobistych – 6,26%**

- Kucharze – 2,56%
- Gospodarze budynków – 1,80%
- Fryzjerzy – 1,08%
- Kelnerzy – 0,52%

8. Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,62%

- Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 4,23%

1.2 Bezrobotni według PKD

W końcu I półrocza 2012 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie figurowały 922 osoby dotychczas niepracujące (22,9% bezrobotnych), zbiorowość wcześniej pracujących liczyła 3106 osób (77,1% bezrobotnych). W tej grupie było najwięcej byłych pracowników sekcji *Przetwórstwo przemysłowe* (526 osób, 16,93% bezrobotnych), *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (513 osób, 16,52% bezrobotnych), *Budownictwo* (461 osób, 14,84% bezrobotnych), oraz *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (428 osób, 13,78% bezrobotnych). W tych czterech sekcjach pracowało wcześniej łącznie 62% osób bezrobotnych.

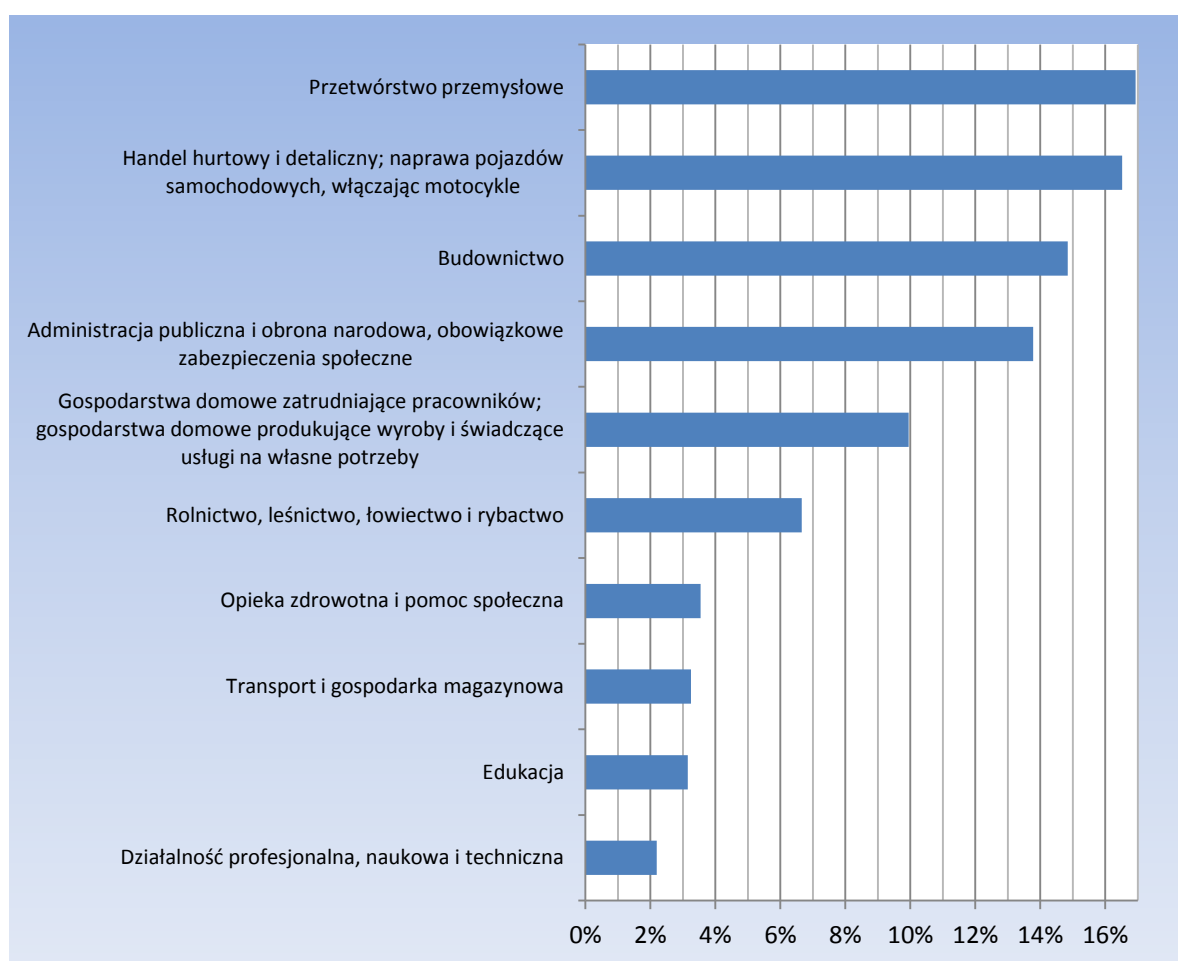
Fakt, że wśród osób bezrobotnych dominują byli pracownicy newralgicznej dla rozwoju gospodarczego danego obszaru sekcji, związanej z przetwórstwem przemysłowym, w ramach której istnieją tak ważne w przeszłości dla gospodarki powiatu działy jak produkcja artykułów spożywczych, produkcja wyrobów tekstylnych, produkcja wyrobów z drewna, produkcja maszyn i urządzeń, produkcja mebli, oraz naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, jest kolejnym argumentem świadczącym o skali regresu lokalnej gospodarki. Wiele z tych osób pracowało w zakładach, które albo już nie istnieją, albo w zasadniczy sposób ograniczyły liczbę pracowników.

Warto również zwrócić uwagę na liczną reprezentację bezrobotnych pracujących wcześniej w sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, trzon tej grupy stanowią osoby zatrudniane uprzednio przez jednostki samorządowe na stanowiskach refundowanych, głównie w ramach prac interwencyjnych, ale też robót publicznych, w przeważającej części na stanowiskach niewymagających wysokich kwalifikacji zawodowych. Jest to grupa, której przedstawiciele trudno zaktywizować zawodowo, ponieważ szanse na znalezienie pracy opierają zazwyczaj na szukaniu pomocy

specyficznie definiowanego „państwa”, tym samym przejawiają roszczeniowy stosunek wobec instytucji rynku pracy.

Kolejna część analizy bezrobocia utrwala obraz petryfikacji gospodarczej powiatu lubaczowskiego, co ma odbicie w małej liczbie lub nawet braku nowych miejsc pracy, co sprawia, że osobom chcącym wejść na tak „skostniały” rynek pracy, zadanie to często wydaje się niewykonalne. Przedstawione poniżej zestawienie zawiera strukturę bezrobotnych według PKD w 10 największych grupach.

Wykres 2. Bezrobotni według PKD w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku)

Źródło: Opracowanie własne

1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów

W pierwszej połowie 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie rejestrowały się 2594 osoby (zaskakująco mało kobiet – 991, co daje 38% ogółu rejestrowanych, wobec 43% w roku poprzednim). Odnotowano 294 rejestracje absolwentów (wśród nich 155 bezrobotnych stanowiły kobiety). W gronie osób rejestrowanych, aż 700

bezrobotnych (27% rejestrowanych) w tym 132 absolwentów, stanowiły osoby bez zawodu, nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. W tym półroczu odnotowano 398 rejestracji osób dotąd nie figurujących w ewidencji PUP.

Poniższa tabela przedstawia napływ osób bezrobotnych w podziale na określone kwalifikacje zawodowe (uwzględniono 20 najliczniej reprezentowanych zawodów). Jak widać struktura ta jest mocno zbliżona do podziału bezrobotnych na zawody, nie budzi zaskoczenia fakt, że pierwsze trzy pozycje są obsadzone przez zawody ślusarz, sprzedawca i krawiec, w dwóch pierwszych jest też największy przyływ absolwentów. Struktura taka w dużym stopniu odzwierciedla ofertę edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim i w ostatnich latach nie uległa znaczącym zmianom.

W części prognostycznej *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim za rok 2011* sformułowano zastrzeżenia co do faktu uruchamiania nowych kierunków kształcenia powiązanych z turystyką, takich jak technik obsługi turystycznej czy technik agrobiznesu. Zaznaczono, że w końcu pierwszego półrocza 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 40 osób z wykształceniem wyższym, które ukończyły kierunek studiów turystyka i rekreacja, z czego 52,5% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Analiza napływu osób bezrobotnych w I połowie 2012 roku pośrednio potwierdza te uwagi, w tak wydawałoby się marginalnym zawodzie liczba rejestrowanych bezrobotnych uplasowała się na dziesiątym miejscu (więcej niż w zawodach takich jak technik budownictwa, cukiernik czy kucharz), dodatkowo podkreślić należy relatywnie wysoką liczbę rejestrowanych absolwentów posiadających tą profesję.

Tabela 2 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku)

Lp.	Nazwa zawodu	Ogółem	w tym absolwenci
1	Ślusarz	135	10
2	Sprzedawca	102	13
3	Krawiec	74	2
4	Technik mechanik	56	0
5	Technik rolnik	53	2
6	Technik ekonomista	53	2
7	Murarz	49	0
8	Tokarz w metalu	47	0
9	Mechanik samochodów osobowych	43	0
10	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	38	7
11	Mechanik pojazdów samochodowych	38	3
12	Technik budownictwa	29	1
13	Cukiernik	27	0

Lp.	Nazwa zawodu	Ogółem	w tym absolwenci
14	Piekarz	27	1
15	Stolarz	27	2
16	Specjalista administracji publicznej	25	5
17	Technik agrobiznesu	24	1
18	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	21	4
19	Kucharz	21	0
20	Ekonomista	19	5
21	Bez zawodu	700	132

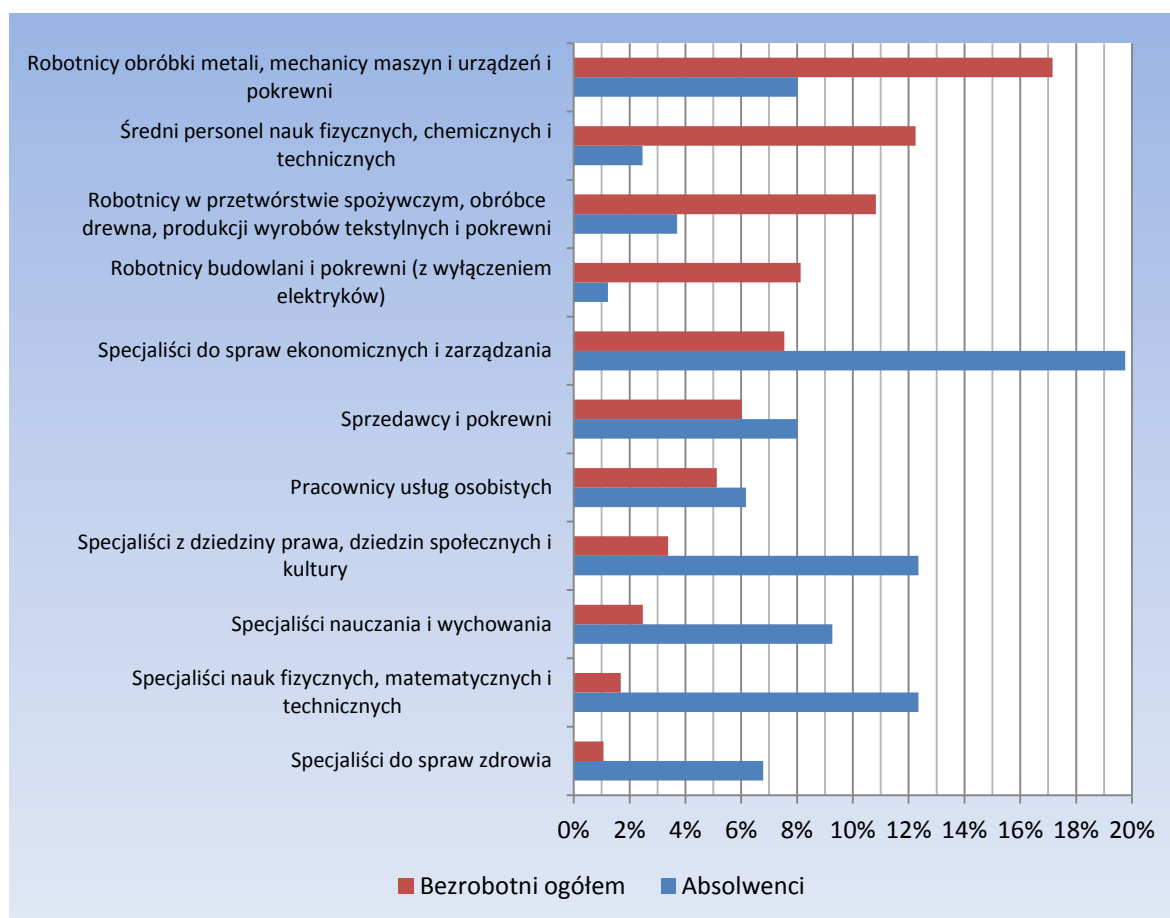
Źródło: Opracowanie własne

Struktura napływu osób bezrobotnych w szerszym ujęciu, tj. w podziale na grupy zawodowe, podobnie jak powyżej przedstawiona w ostatnich latach nie uległa deformacjom w sposób istotny. Pozytywnym sygnałem jest fakt ciągle zmniejszającej się liczby absolwentów rejestrujących się w urzędzie pracy powiatu lubaczowskiego. Skutkiem takiego stanu rzeczy jest zatrzymanie napływu osób bezrobotnych wykształconych w zawodach, które dzisiaj uważane są za nierynkowe i pociągają za sobą trudności ze znalezieniem pracy.

Dla dokładniejszego zobrazowania napływu osób bezrobotnych przygotowano wykres ilustrujący strukturę napływu bezrobotnych według grup zawodowych w ogóle osób rejestrowanych w odniesieniu do odsetka rejestrowanych absolwentów (dla większej przejrzystości uwzględniono grupy zawodów, które przekroczyły 5 procent w jednej, bądź drugiej kategorii). Duże grupy zawodów pokazane na powyższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności.

Na poniższym wykresie wyraźnie widać, że w zawodach, które wymagają wyższych kwalifikacji zawodowych, odsetek osób rejestrowanych w gronie absolwentów wyraźnie przewyższa procentowy udział nowych rejestracji wśród ogółu bezrobotnych. Jest to zjawisko wysoce niepokojące, pokazuje bowiem jak trudno pomimo wyższych uprawnień o znalezienie pracy na lokalnym rynku.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim (stan w końcu I półrocza 2012 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Jak obrazuje powyższy wykres, ponownie wśród osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie i posiadających zawód, dominującą grupą byli *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni*, a wśród nich: ślusarze i pokrewni, a także mechanicy pojazdów samochodowych. Kolejną co do liczebności zbiorowość, liczącą 12,25% tworzyły osoby z grupy *Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych*, głównie technicy mechanicy, technicy rolnictwa i pokrewni, oraz technicy budownictwa.

Poniżej przedstawiono dominujące zawody (reprezentowane przez ponad 0,5% osób rejestrowanych) przyporządkowane danym grupom zawodów (wzięto pod uwagę grupy zawodów, w których odsetek rejestracji wyniósł ponad 5%):

1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 17,16%

- Ślusarze i pokrewni – 7,23%
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 4,49%
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 3,17%

- Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,32%
- 2. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 12,24%**
- Technicy mechanicy – 3,75%
  - Technicy rolnictwa i pokrewni – 3,33%
  - Technicy budownictwa – 2,16%
  - Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,84%
  - Technicy leśnictwa – 0,58%
  - Technicy elektronicy i pokrewni – 0,53%
- 3. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,82%**
- Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 3,91%
  - Piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,85%
  - Stolarze meblowi i pokrewni – 2,32%
  - Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni – 0,53%
- 4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,13%**
- Murarze i pokrewni – 2,59%
  - Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,69%
  - Malarze i pokrewni – 1,06%
  - Robotnicy robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,84%
  - Cieśle i stolarze budowlani – 0,53%
- 5. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,55%**
- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 5,49%
  - Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 0,69%
  - Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości – 0,58%
- 6. Sprzedawcy i pokrewni – 6,02%**
- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 5,81%
- 7. Pracownicy usług osobistych – 5,12%**
- Kucharze – 2,11%
  - Gospodarze budynków – 1,37%
  - Fryzjerzy – 0,95%

Rozdział II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

2.1 Oferty pracy według zawodów

Od 2009 roku utrzymuje się tendencja spadkowa w liczbie ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie, w 2011 roku wpłynęło 1055 ofert pracy, oznaczało to bardzo drastyczny spadek liczby ofert pracy w porównaniu z rokiem poprzednim aż o 33,3%. W pierwszym półroczu 2011 roku wpłynęło 666 ofert pracy (w analogicznym okresie roku poprzedniego liczba ta wyniosła 869), w badanym okresie odnotowano 774 oferty pracy, czyli niemal o jedną szóstą więcej niż rok wcześniej. Jest to pozytywny sygnał, pamiętać trzeba jednak, że w tej liczbie są również staże, które jak wiadomo nie wiążą się z formalnym zatrudnieniem, a efektywność tego instrumentu rynku pracy wciąż jest zbyt niska.

Na dzień 30.06.2012 r. niezrealizowanymi pozostawało 79 ofert pracy: po pięć w zawodach logopeda, nauczyciel języka angielskiego, nauczyciel muzyki, nauczyciel plastyki, instruktor tańca, instruktor zajęć teatralnych i instruktor gimnastyki korekcyjnej – wszystkie te oferty pochodziły od jednego pracodawcy, który oferował umowy o dzieło. Ponadto w trakcie realizacji były oferty dla pracownika do spraw socjalnych, sprzedawcy w branży przemysłowej, sprzedawcy w branży spożywczej, opiekunki domowej, pomocy kuchennej – po dwie oferty, a także dla fryzjera, kosmetyczki, sprzedawcy, murarza, mechanika samochodów osobowych, mechanika pojazdów samochodowych, mechanika maszyn i urządzeń przemysłowych, operatora maszyn do obróbki drewna i dozorca – po jednej ofercie. Najwięcej niezrealizowanych ofert pracy pozostawało w zawodach przedstawiciel handlowy – 7, oraz 14 w zawodzie telemarketer. Jak zostanie pokazane poniżej w ostatnim z wymienionych zawodów wpłynęło w ciągu pierwszego półrocza 2012 roku 35 ofert pracy, niezrealizowanie części tych ofert miało związek ze specyficzną charakterystyką tego zawodu, w którym ważne są zarówno takie cechy jak komunikatywność, łatwość nawiązywania kontaktów czy choćby dobra dykcja, natomiast trudno ustalić profil kandydata oparty o jego dane „twarde”, jak wykształcenie czy też doświadczenie zawodowe.

Poniżej zebrano w tabeli listę zawodów, dla których wpłynęło najwięcej ofert pracy. Uwzględniono zawody, takie jak robotnik gospodarczy, pracownik kancelaryjny, sprzątaczką biurową, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, a zostały ujęte, gdyż stanowią duży odsetek wśród wszystkich ofert pracy. Oferty te w zdecydowanej

większości były realizowane w ramach zatrudnienia subsydiowanego, prac interwencyjnych lub robót publicznych. Kłopot sprawia zwłaszcza określenie zakresu obowiązków osoby wykonującej zawód robotnik gospodarczy, która wykonuje zazwyczaj prace proste, przyjmuje się, że do wykonywania tego zawodu nie potrzeba określonych kwalifikacji.

Na osobne potraktowanie zasługują oferty pracy realizowane bądź w formie stażu (sztandarowy przykład to oferty dla doradców rolniczych oraz w dużej mierze sekretarka) lub przygotowania zawodowego dorosłych. Liczba takich ofert nijak nie przekłada się na faktyczną sytuację na rynku pracy, gdzie nie ma zapotrzebowania na te profesje.

Porównanie układu ofert pracy w poprzednich latach pokazuje poziom stagnacji w tym względzie – znakomita większość ofert, w tym te najliczniej reprezentowane, powtarzają się w każdym roku od początku prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, związane są zazwyczaj z branżą usługową. Jak widać, w pierwszej dwudziestce najliczniej zgłaszanych ofert pracy brakuje ofert z sekcji PKD *Przetwórstwo przemysłowe*.

Tabela 3. Oferty pracy według zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku

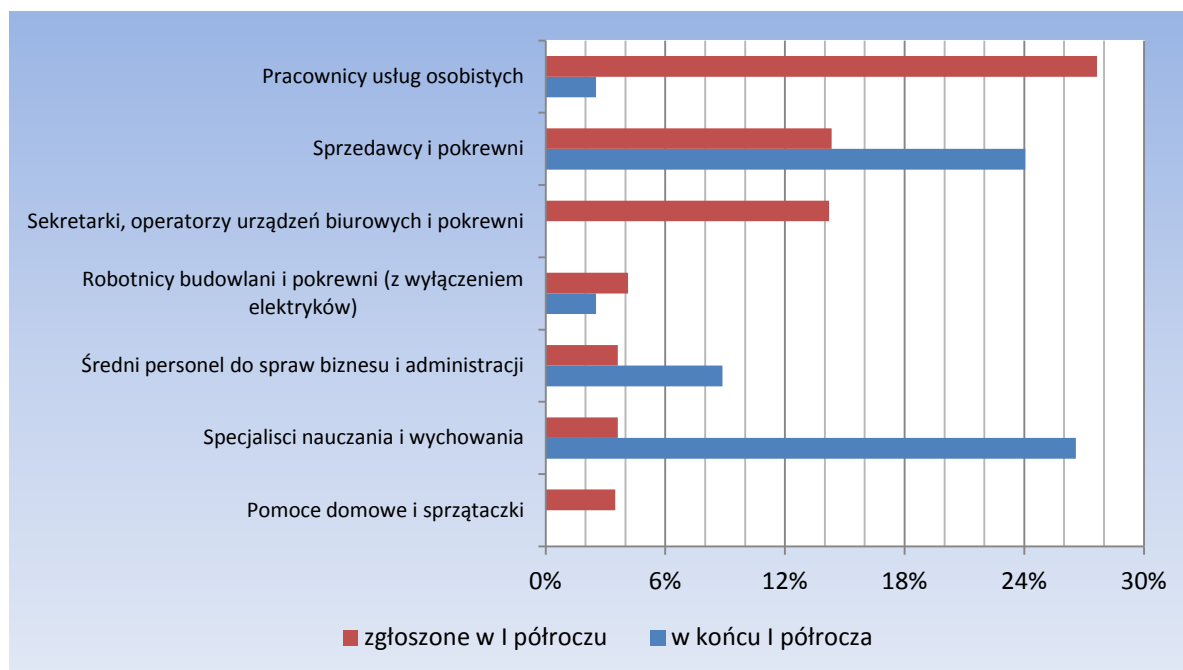
Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
		zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1	Robotnik gospodarczy*	180	0
2	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	50	0
3	Pracownik kancelaryjny	48	0
4	Telemarketer	35	14
5	Sprzątacza biurowa*	23	0
6	Sprzedawca w branży spożywczej	19	2
7	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	18	0
8	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	17	0
9	Sprzedawca	16	1
10	Przedstawiciel handlowy	13	7
11	Robotnik leśny	12	0
12	Pomoc kuchenna	12	2
13	Księgowy	11	0
14	Sprzedawca w branży przemysłowej	11	2
15	Robotnik budowlany	10	0
16	Doradca rolniczy	8	0
17	Fryzjer	8	1
18	Magazynier	8	0
19	Opiekunka domowa	8	2
20	Sekretarka	8	0

* - oferty pracy w zawodach niewymagających kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiona została struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w pierwszym półroczu 2012 roku (nie uwzględniono grup zawodów, których reprezentacja nie przekroczyła trzech procent).

Wykres 4. Oferty pracy według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne

W trzech największych grupach zawodów, których struktura i kolejność pozostają w ostatnich latach niezmiennie, dominują oferty pracy subsydiowane, inaczej sytuacja wygląda w grupie robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków), gdzie pracodawcy częściej składali oferty pracy nie licząc na refundacje ze środków pochodzących z Funduszu Pracy czy funduszy europejskich.

Najwięcej niezrealizowanych ofert pracy (26,6%) pozostawało w grupie zawodów *Specjaliści nauczania i wychowania*, po części brało się to ze specyfiki tych ofert (przypomnijmy oferowane umowy o dzieło dla 5 logopedów, 5 nauczycieli języka angielskiego, 5 nauczycieli muzyki, 5 nauczycieli plastyki, 5 instruktorów tańca, 5 instruktorów zajęć teatralnych, oraz 5 instruktorów gimnastyki korekcyjnej), główną zaś przyczyną był brak w ewidencji PUP osób o kwalifikacjach wymaganych przez pracodawcę. Z powodu częściowego niezrealizowania oferty pracy dla stanowiska pracy telemarketer w zawodzie *Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej*, również w grupie zawodów *Sprzedawcy i pokrewni*, niezrealizowanymi pozostawała ponad jedna piąta ofert pracy (24,05%).

W ramach pokazanych powyżej ofert pracy dla dużych grup zawodów dominowały następujące zawody (wypunktowano zawody, w których liczba ofert pracy przekraczała 0,5%, pierwsza podana wartość procentowa dotyczy ofert pracy zgłoszonych w I półroczu, druga podana po ukośniku oznacza oferty pracy na koniec I półrocza) :

1. Pracownicy usług osobistych – 27,65% / 2,53%

- Gospodarze budynków – 23,56% / 0%
- Kucharze – 1,42% / 0%
- Fryzjerzy – 1,29% / 1,27%
- Kosmetyczki i pokrewni – 0,90% / 1,27%
- Barmani – 0,65% / 0%

2. Sprzedawcy i pokrewni – 14,34 / 24,05%

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 8,91% / 6,33%
- Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej – 4,52% / 17,72%
- Pozostali sprzedawcy i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,52% / 0%

3. Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni – 14,21% / 0%

- Pracownicy obsługi biurowej – 12,79% / 0%
- Sekretarki (ogólne) – 1,03% / 0%

4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 4,13% / 2,53%

- Malarze i pokrewni – 1,03% / 0%
- Cieśle i stolarze budowlani – 0,65% / 0%
- Tynkarze i pokrewni – 0,52% / 0,52%

5. Średni personel do spraw biznesu i administracji – 3,62% / 8,86%

- Przedstawiciele handlowi – 1,68% / 8,86%
- Księgowi – 1,42% / 0%

6. Specjaliści nauczania i wychowania – 3,62% / 26,58%

- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) – 2,07% / 18,99%
- Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych – 0,65% / 6,33%

7. Pomoce domowe i sprzątaczkę – 3,49% / 0%

- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 3,49% / 0%

2.2 Oferty pracy według PKD

W pierwszym półroczu 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęły oferty pracy z 18 sekcji PKD. Największa grupa ofert pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie pochodziła z sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (była to nieco ponad jedna trzecia wszystkich ofert zgłoszonych w tym okresie). Dodać należy, że w dużej części były to oferty pracy subsydiowanej, głównie dotyczyły organizowania prac interwencyjnych, a większość z nich adresowana była do robotników gospodarczych i sprzątaczek, a więc zawodów, do wykonywania których nie potrzeba określonych kwalifikacji czy też kierunkowego wykształcenia. Wspomnieć należy, że bardzo niski był odsetek niezrealizowanych ofert pracy w tej sekcji.

Jedynymi sekcjami w których nie pojawiły się żadne propozycje zatrudnienia były *Górnictwo i wydobywanie, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, a także Organizacje i zespoły eksterytorialne.*

Najwięcej niezrealizowanych ofert pracy pozostawało w sekcji Edukacja (45,57%), jak napisano wcześniej, wynikało to z będących w trakcie realizacji ofert pracy dla 5 logopedów, 5 nauczycieli języka angielskiego, 5 nauczycieli muzyki, 5 nauczycieli plastyki, 5 instruktorów tańca, 5 instruktorów zajęć teatralnych, oraz 5 instruktorów gimnastyki korekcyjnej, złożonych przez jednego pracodawcę. Widać na tym przykładzie, że w przypadku ofert pracy w których wymagane są w przypadku ofert pracy, gdzie wymagane są specjalistyczne kwalifikacje, brakuje odpowiednich kandydatów w gronie osób zarejestrowanych w PUP, albo jeśli znajdują się takie osoby, nie odpowiadają im warunki przedstawione przez pracodawcę w ofercie pracy.

Tabela 4. Oferty pracy według PKD w powiecie lubaczowskim w I półroczu 2012 roku [w %]

Lp.	Sekcja PKD	Oferty pracy	
		zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,71	2,53
2	Górnictwo i wydobywanie	0	0
3	Przetwórstwo przemysłowe	4,65	5,06
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz , parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,90	6,33
5	Dostawa wody; gosp. ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,26	0

Lp.	Seksja PKD	Oferty pracy	
		zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
6	Budownictwo	5,68	2,53
7	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	14,21	6,32
8	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2,32	2,53
9	Transport i gospodarka magazynowa	1,68	0
10	Informacja i komunikacja	0,13	0
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,03	0
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,90	0
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3,23	1,27
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9,69	20,25
15	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	33,46	2,53
16	Edukacja	8,91	45,57
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4,13	3,80
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4,39	0
19	Pozostała działalność usługowa	1,68	1,27
20	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0

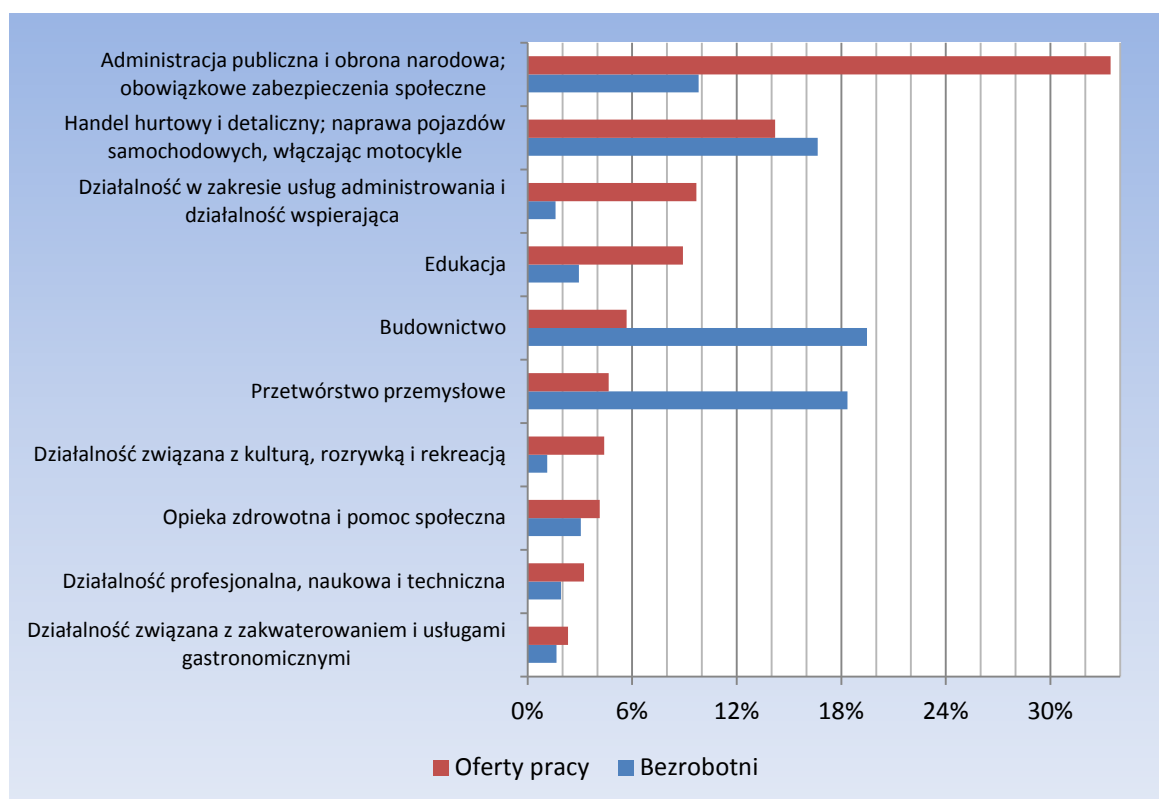
Źródło: Opracowanie własne

Jak wspomniano wcześniej największa grupa ofert pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie pochodziła z branży *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Z kolei druga pod względem liczby ofert pracy pochodziła z branży *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*. Jak wspomniano we wcześniejszych analizach, w branży tej od lat utrzymuje się relatywnie wysoka podaż ofert pracy (oczywiście w odniesieniu do liczby innych ofert pracy, a nie w kontekście zapotrzebowania na oferty zatrudnienia wśród osób bezrobotnych), co wynika po części z liczby miejsc pracy w tych zawodach, a z drugiej strony z częstej wymiany pracowników. Wpływa na to również możliwość pozyskiwania przez pracodawców stażystów, którzy niestety często po zakończeniu stażu są zastępowani kolejnymi osobami mogącymi korzystać z tego instrumentu rynku pracy. Dzieje się tak ze szkodą dla lokalnego rynku pracy, co skutkuje znaczącym ograniczeniem liczby realnych miejsc pracy. Uwagę zwraca

dysproporcja pomiędzy liczbą bezrobotnych pracujących wcześniej w sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*, a brakiem ofert pracy pochodzących z tej sekcji, w półroczu 2012 roku z tej sekcji nie pochodziła ani jedna oferta pracy. Relatywnie wysoki odsetek osób, dla których ostatnim miejscem pracy było gospodarstwo domowe zatrudniające pracowników jest konsekwencją regulacji prawnych, dzięki którym osoby bezrobotne podpisując umowę o pracę na kilka miesięcy, nabywały prawo do urlopu wychowawczego trwającego dwa, a nawet trzy lata. Zaznaczyć należy, że często są to osoby, które nie pracują już kilka, a nawet kilkanaście lat i są realnie wyłączone z rynku pracy, nie przejawiają praktycznie żadnej aktywności w celu jej znalezienia.

Na poniższym wykresie (na którym przedstawiono dziesięć sekcji z największą liczbą ofert pracy) widać również ogromną różnicę w ilości ofert pracy w sekcjach budownictwo i przetwórstwo przemysłowe, a reprezentacją osób bezrobotnych mających uprawnienia do wykonywania pracy w ramach tych działów gospodarki narodowej.

Wykres 5. Porównanie liczby ofert pracy i osób bezrobotnych według PKB w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne

2.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Wskaźnik uzyskania oferty pracy, który jest wynikiem dzielenia średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie (im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie) jest ciekawą i bardzo pożyteczną zmienną. Czytelnie obrazuje, w jakich profesjach osoby bezrobotne bardziej mogą liczyć na skierowaną do nich ofertę pracy, a co za tym idzie mają większe szanse podjęcie zatrudnienia, a jakie zawody na danym rynku nie pozwalają z optymizmem myśleć o perspektywie znalezienia pracy. Na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowuje się dwa zestawienia – jedno dla zawodów o najwyższym wskaźniku szansy znalezienia pracy (w realiach powiatu lubaczowskiego niestety bardzo mała liczba zawodów ma co roku wskaźnik wynoszący powyżej albo 1, w 2010 roku tylko jeden zawód miał taki wskaźnik, w 2011 roku pięć), drugie dla zawodów o najniższym poziomie wskaźnika szansy znalezienia pracy (zazwyczaj w zestawieniach umieszcza się zawody ze wskaźnikiem wynoszącym zero).

W tabeli szeregującej pierwszy z omawianych wskaźników umieszczono profesje, w których szansa na uzyskanie oferty pracy wynosi 0,5 i więcej. Zdecydowanie wyróżnia się zawód sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej, jest to wynikiem złożenia ofert pracy dla telemarketerów, w których pracodawcy wnioskowali o wypełnienie 35 stanowisk pracy, zaś liczba osób zarejestrowanych w PUP i posiadających ten zawód (głównie przez doświadczenie zawodowe) była relatywnie niska. Ze względu na swą specyfikę jest to zawód, który większość osób go wykonujących traktuje jedynie jako epizod w karierze zawodowej. Pozostałymi zawodami, w których wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy był wyższy niż 1 były przedstawiciele handlowi i nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych. Należy podkreślić, że w kilku przypadkach tak wysoki wskaźnik zawdzięczamy temu, że pojawiły się również (nierzadko tylko) jako oferty stażowe, taka sytuacja dotyczy między innymi ofert dla pracowników obsługi biurowej, asystentów nauczycieli i sekretarek.

Tabela 5. Ranking zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,I}^k$)
1	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	15,0000
2	Przedstawiciele handlowi	2,1666
3	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1,6666
4	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0,8333
5	Pomoce kuchenne	0,8000
6	Pracownicy obsługi biurowej	0,6735
7	Tynkarze i pokrewni	0,6666
8	Asystenci nauczycieli	0,6666
9	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,6666
10	Robotnicy obróbki kamienia	0,6666
11	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0,6666
12	Księgowi	0,6111
13	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	0,6111
14	Sekretarki (ogólne)	0,5333
15	Opiekunowie dziecięcy	0,5000

Źródło: Opracowanie własne

Do zestawienia opisującego zawody z najniższymi wskaźnikami szansy uzyskania oferty pracy, z grupy 128 zawodów, które w I półroczu 2012 roku w statystykach Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie miały wartość zerową, wybrano zawody najczęściej reprezentowane przez osoby zarejestrowane w tutejszym PUP.

Bardzo znamienym faktem jest ułożenie w tym rankingu ofert pracy w dwóch najliczniej reprezentowanych przez osoby bezrobotne zawodach, tj. w profesjach ślusarz oraz krawiec. Przypomnijmy, w I półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 195 ślusarzy i 192 krawców, żadna z tych osób nie mogła liczyć w omawianym okresie na ofertę pracy w swoim zawodzie.

Tabela 6. Ranking zawodów o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,I}^k$)
1	Dekarze	0,0000
2	Ekonomiści	0,0000
3	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,0000
4	Ratownicy medyczni	0,0000
5	Robotnicy pomocniczy w leśnictwie	0,0000
6	Rolnicy upraw polowych	0,0000
7	Spawacze i pokrewni	0,0000
8	Szwacze, hafciarki i pokrewni	0,0000
9	Ślusarze i pokrewni	0,0000

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty ($W_{s,l}^k$)
10	Tapicerzy i pokrewni	0,0000
11	Technicy budownictwa	0,0000
12	Technicy fizjoterapii i masażyści	0,0000
13	Technicy leśnictwa	0,0000
14	Technicy mechanicy	0,0000
15	Technicy technologii żywności	0,0000

Zródło: Opracowanie własne

Rozdział III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

3.1 Ranking zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych

W efekcie przekształceń na rynku pracy wynikających z przetasowań w strukturze pracodawców działających na danym terenie oraz migracji ludności w obrębie regionalnym i międzynarodowym, a także takich globalnych procesów jak rozwój gospodarczy, wprowadzanie nowych technologii i postępująca automatyzacja, następuje z jednej strony zanik zapotrzebowania na niektóre zawody na rynku pracy, natomiast z drugiej pojawia się popyt na kwalifikacje w ramach nowych zawodów. Stąd potrzeba opisanie potrzeb na dane zawody i specjalności katalogowanych poprzez tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

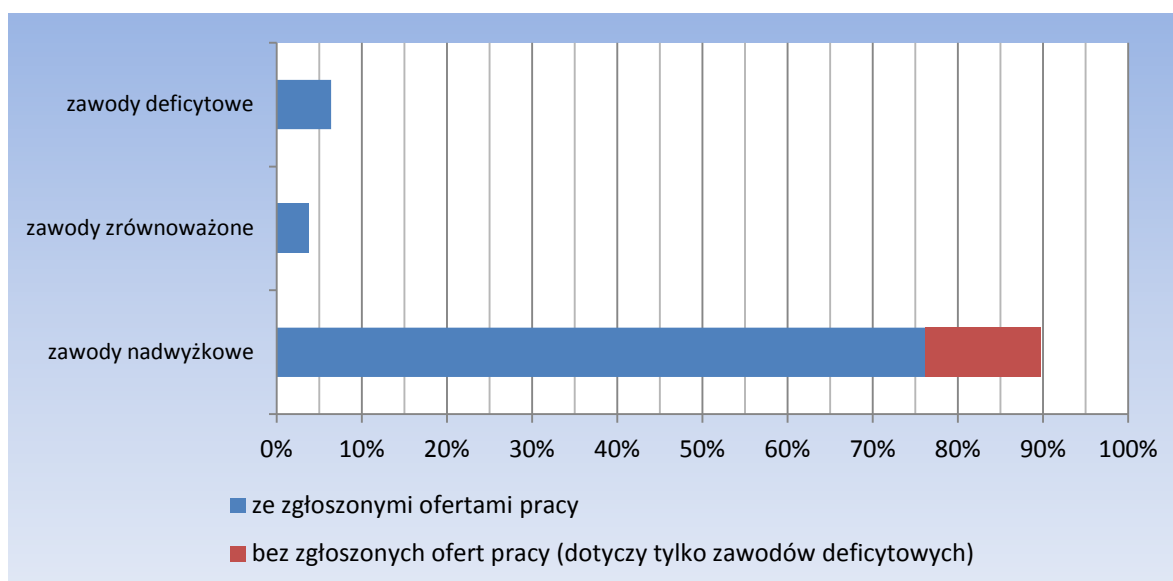
Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $< 0,9; 1,1 >$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**.

W sprawozdaniu dla powiatu lubaczowskiego za pierwsze półrocze 2012 roku, w którym ujęto 495 zawodów, do dalszej analizy użyjemy 390, w których pojawiły się oferty pracy, bądź zarejestrowały osoby bezrobotne. Wykazano:

- 75 zawodów, w których pojawiły się oferty pracy, oraz odnotowano rejestracje osób bezrobotnych (te będą brane pod uwagę w dalszej części analizy), w tej grupie są zarówno zawody deficytowe, jak i zrównoważone i nadwyżkowe;
- 75 zawodów, w których pojawiły się oferty pracy, a nie zarejestrowano żadnej osoby bezrobotnej (oznaczane symbolem MAX);
- 240 zawodów, w których nie zgłoszono żadnej oferty pracy, a rejestrowano osoby bezrobotne, należy je traktować jako zawody nadwyżkowe

Wykres 6. Zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono trzy tabele przedstawiające:

- wykaz 20 zawodów deficytowych (im większy wskaźnik intensywności deficytu, tym bardziej zawód jest deficytowy)
- wykaz 12 zawodów zrównoważonych
- wykaz 43 zawodów nadwyżkowych (im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki, tym bardziej nadwyżkowy jest zawód)

Dla przejrzystości niniejszego opracowania w poniższych tabelach zawarto zawody, dla których zarówno średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2012 roku, a także średnia miesięczna liczba zarejestrowanych w analogicznym okresie jest większa od zera [czyli pominięto wartości zero (0) – w których wskaźnik osiąga tą wartość, gdy nie wpłynęły oferty w danym zawodzie oraz nikt nie zarejestrował się w tym zawodzie bądź, gdy nie zgłoszono ofert pracy w danym zawodzie a nastąpiło zarejestrowanie bezrobotnego(ch) w tym zawodzie, a także wartości MAX – występujące w sytuacjach, w której wartość liczbowa nie może być podana ze względu na reguły matematyczne (dzielenie przez zero jest niedopuszczalne), a dochodzi do nich gdy do urzędów pracy wpłynęły oferty w danym zawodzie, lecz w tym zawodzie nikt nie zarejestrował się jako bezrobotny].

Z danych za I półrocze 2012 roku wynika, że w rankingu znalazło się 20 zawodów deficytowych. Na wstępie należy zaznaczyć, że gros z nich stanowiły stanowiska pracy refundowane w ramach prac interwencyjnych bądź robót publicznych, są to takie zawody jak

robotnik gospodarczy, sprzątaczką (zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych, specjalnie oznaczone w tabeli), a także zawody pozostali pracownicy obsługi biurowej, pracownik kancelaryjny, czy woźny. Warto zauważyć, że te profesje czy część pozostałych określonych jako deficytowe jak salowa, dozorca, robotnik leśny, są zawodami, których nie nabywa się poprzez naukę szkolną czy system szkoleń (nikt nie ma napisane na świadectwie szkolnym *pracownik kancelaryjny* lub *dozorca*), tylko poprzez świadczenie pracy w tym fachu, stąd liczby określające populację osób mogących wykonywać któryś w wymienionych wcześniej zawodów, niekoniecznie pokrywają się z obrazem rzeczywistości.

Tabela 7. Zawody deficytowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Telemarketer	35,0000
2	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	25,0000
3	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	18,0000
4	Księgowy	11,0000
5	Pracownik kancelaryjny	9,6000
6	Robotnik gospodarczy*	6,9231
7	Przedstawiciel handlowy	6,5000
8	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	5,0000
9	Dozorca	5,0000
10	Nauczyciel języka angielskiego	2,5000
11	Sprzątaczką biurową*	2,0909
12	Inżynier zootechniki	2,0000
13	Operator koparki	2,0000
14	Salowa	2,0000
15	Woźny	2,0000
16	Opiekunka domowa	1,6000
17	Kierowca samochodu ciężarowego	1,5000
18	Kosmetyczka	1,5000
19	Robotnik leśny	1,5000
20	Magazynier	1,1429

*-zawody niewymagające określonych kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

Z danych za I półrocze 2012 roku wynika, że w rankingu znalazło się 12 zawodów zrównoważonych. Sucha analiza opublikowanych poniżej wyników sugeruje, że większych problemów z zatrudnieniem nie powinni mieć przedstawiciele wymienionych branż, np. robotnicy drogowi, asystenci do spraw księgowości, operatorzy obrabiarek sterowanych numerycznie, mechanicy samochodowi czy sortowacze materiałów drzewnych. Jednakże bezpośrednia obserwacja rynku pracy zazwyczaj nie potwierdza wyników danych

statystycznych. Po pierwsze, należy ponownie przypomnieć, że na kształt takiego rankingu mają wpływ również oferty stażowe, a po drugie, na tak trudnym rynku pracy jak lokalny, przedstawiciele nawet najbardziej poszukiwanej branży mogą mieć kłopoty z zatrudnieniem o ile nie spełniają kilku podstawowych warunków: dysponują najbardziej aktualną specjalistyczną wiedzą, posiadają przynajmniej kilkuletnie doświadczenie poparte odpowiednimi dokumentami (nie zapominajmy o skali „szarej strefy” w której osoby bezrobotne pozostają dłuży czas, chcąc wrócić na legalny rynek pracy nie mają czego „włożyć” do CV), koniecznie są dyspozycyjni, a najlepiej ulegli wobec pracodawcy, potrafią się odpowiednio zaprezentować i warunek, na tle którego widać dyskryminację kandydatów do pracy - są w wieku najbardziej pożądanym przez pracodawców, tzn. mają 30 – 45 lat. Nie można zapominać o dyskryminacji młodych matek, które często skarżą się na negatywne nastawienie potencjalnych pracodawców wobec takich osób.

Tabela 8. Zawody zrównoważone w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Asystent do spraw księgowości	1,0000
2	Inżynier budownictwa – budownictwo przemysłowe	1,0000
3	Inżynier metalurg	1,0000
4	Inżynier rolnictwa	1,0000
5	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1,0000
6	Operator koparko – ładowarki	1,0000
7	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,0000
8	Pozostali inżynierowie inżynierii środowiska	1,0000
9	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	1,0000
10	Robotnik drogowy	1,0000
11	Sortowacz	1,0000
12	Sortowacz materiałów drzewnych	1,0000

Źródło: Opracowanie własne

Lista zawodów nadwyżkowych obejmuje 43 punkty (przypomnijmy, w zestawieniu zawarto tylko te zawody, w których w I półroczu 2012 roku pojawiły się oferty pracy, lista zawodów z odnotowanymi rejestracjami osób bezrobotnych bez zgłoszonych w tym okresie ofert pracy zawiera 240 pozycji). Na pierwszym miejscu pojawił się zawód ekonomista, w którym w badanym okresie odnotowano średnio 0,1667 oferty pracy miesięcznie (czyli 1 w całym omawianym przedziale czasu), a wykazano przeciętnie 8,6667 rejestracji techników ekonomistów na miesiąc (52 w I półroczu 2012 roku). Na dalszych pozycjach umiejscowiono cukiernika, stolarza i specjalistę administracji publicznej. Warto zauważyć, że na dziesięciu pierwszych miejscach odnotowano wskaźnik niższy niż 0,1, a są wśród nich

oprócz wskazanych wcześniej takie profesje jak mechanik pojazdów samochodowych, pedagog, hydraulik, czy technolog robót wykończeniowych w budownictwie, a więc zawody bynajmniej nie marginalne w powiecie lubaczowskim.

Lektura tabeli zawodów nadwyżkowych nasuwa pesymistyczną konstatację – przystaje ona o wiele bardziej do obrazu lokalnego rynku pracy i solidniej go opisuje, niż dane zawarte w zestawieniach zawodów deficytowych i zrównoważonych.

Tabela 9. Zawody nadwyżkowe w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Technik ekonomista	0,0189
2	Cukiernik	0,0370
3	Stolarz	0,0370
4	Specjalista administracji publicznej	0,0400
5	Kucharz małej gastronomii	0,0526
6	Mechanik pojazdów samochodowych	0,0526
7	Pedagog	0,0667
8	Technik prac biurowych	0,0667
9	Hydraulik	0,0667
10	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,0714
11	Murarz	0,1224
12	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,1250
13	Malarz budowlany	0,1333
14	Kucharz	0,1429
15	Kelner	0,1429
16	Sprzedawca	0,1569
17	Mechanik samochodów osobowych	0,1628
18	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667
19	Pielęgniarka	0,2000
20	Stolarz budowlany	0,2000
21	Lakiernik samochodowy	0,2000
22	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	0,2000
23	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,2500
24	Ogrodnik terenów zieleni	0,2500
25	Betoniarz	0,2500
26	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,3333
27	Malarz – tapeciarz	0,3333
28	Błacharz budowlany	0,3333
29	Pilarz	0,3333
30	Kierowca samochodu osobowego	0,3333
31	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,3333
32	Kierowca ciągnika rolniczego	0,3636
33	Fizjoterapeuta	0,3750
34	Fryzjer damski	0,4000

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
35	Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	0,5000
36	Nauczyciel nauczania początkowego	0,5000
37	Psycholog	0,5000
38	Technik geodeta	0,5000
39	Plastyk	0,5000
40	Elektryk	0,5000
41	Robotnik budowlany	0,5882
42	Kierowca samochodu ciężarowego	0,7500
43	Fryzjer	0,8000

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według grup zawodów

Uzupełnieniem dla części opracowania, w której uszeregowano zawody według ich deficytu lub nadwyżki w powiecie lubaczowskim, jest analogiczna kategoryzacja, z tym, że prowadzona na grupach zawodów. Poniższe dane pochodzą wprost i są analogiczne do omawianych wyżej zestawień zawodów ze względu na wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu), które wpisują się w konkretne grupy zawodowe.

Wynika z nich, że najbardziej poszukiwanymi pracownikami w I półroczu 2012 roku byli *Pozostali pracownicy obsługi biura, Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni, oraz Pracownicy usług ochrony*. W przypadku dwóch czołowych pozycji mieliśmy, jak było opisane w poprzednim podrozdziale, z dużą ilością ofert pracy na stanowiskach subsydiowanych.

W trzech grupach zawodów Monterzy, Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby i Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych nie pojawiły się żadne oferty pracy, w kilku lokowanych za nimi ilość ofert pracy bardzo niska.

Tabela 10. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	82	Monterzy	0,0000
2	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
3	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0000
4	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i	0,0043

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
		technicznych	
5	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0175
6	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0350
7	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0462
8	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0634
9	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,0690
10	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0909
11	74	Elektrycy i elektronicy	0,1000
12	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1250
13	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2078
14	35	Technicy informatycy	0,2500
15	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,2745
16	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,2857
17	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3294
18	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,4375
19	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4688
20	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,5000
21	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5217
22	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,5313
23	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,5957
24	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,9737
25	62	Leśnicy i rybacy	1,0000
26	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	1,0000
27	42	Pracownicy obsługi klienta	1,0000
28	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,3333
29	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,3333
30	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,5882
31	51	Pracownicy usług osobistych	2,2062
32	"3	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	2,6667
33	54	Pracownicy usług ochrony	3,4000
34	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	5,0000
35	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	6,0000
36	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	MAX

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

W celu opisanego zjawiska długotrwałego bezrobocia z różnych perspektyw, stworzony został wskaźnik długotrwałego bezrobocia obliczany na podstawie danych będących w posiadaniu Powiatowych Urzędów Pracy. Wskaźnik ten równa się stosunkowi ilości osób w danym zawodzie zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Wartość wskaźnika mieści się w przedziale od 0 do 1. Zerowa wartość wskaźnika oznacza brak osób długotrwałe bezrobotnych w danym zawodzie. W przypadku wartości równej 1 ogólna liczba osób bezrobotnych w danym zawodzie odpowiada liczbie osób długotrwałe bezrobotnych, czyli im bardziej wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia zbliża się do 1, tym zwiększa się ryzyko wystąpienia zjawiska długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie.

Badanie przeprowadzane jest według czterocyfrowego kodu zawodu tj. według tzw. średnich grup zawodów.

Grupy zawodów, których wielkość wskaźnika mieści się w przedziale od 0,01 do 0,49 w mniejszym stopniu generują długotrwałe bezrobocie. W I połowie 2012 roku w powiecie lubaczowskim w grupie badanych 234 średnich grup zawodów, grup w mniejszym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie niż 0,5 było 187. Do zestawienia obrazującego przykłady zawodów, które nie generują długotrwałego bezrobocia wybrano przykłady 10 zawodów z grupy profesji najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne.

Tabela 11. Ranking zawodów, które nie generowały bezrobocia długotrwałego w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)
1	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,0769
2	3114	Technicy elektronicy i pokrewni	0,0909
3	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,1111
4	3113	Technicy elektrycy	0,1111
5	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,1200
6	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,1304
7	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1500
8	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1538
9	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,1792
10	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,1818

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość współczynnika mieszcząca się w granicach od 0,5 do 0,99 oznacza, że zawody te w coraz większym stopniu generują długotrwałe bezrobocie. W powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku wyróżniono 29 takich zawodów. Najwyższy współczynnik długotrwałego bezrobocia, wynoszący 1, oznacza grupy zawodów w pełni generujące długotrwałe bezrobocie, w omawianym okresie odnotowano 18 takich profesji. Podobnie jak w przypadku charakterystyki zawodów niegenerujących długotrwałego bezrobocia, do poniższej tabeli wybrano przykłady 10 zawodów z grupy profesji najczęściej reprezentowanych przez osoby bezrobotne.

Tabela 12. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie lubaczowskim w I połowie 2012 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)
1	5132	Barmani	1,0000
2	2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	1,0000
3	8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1,0000
4	7123	Tynkarze i pokrewni	1,0000
5	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	1,0000
6	9412	Pomoce kuchenne	1,0000
7	4120	Sekretarki (ogólne)	1,0000
8	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	0,7500
9	3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	0,6667
10	3323	Zaopatrzeniowcy	0,6667

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych stworzony został w celu określenia aktualnych potrzeb rynku pracy. Trzeba podkreślić, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach dokształcających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak: projektowanie ścieżki rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, a co za tym idzie uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Codziennym zjawiskiem regionach słabych gospodarczo, w tym w powiecie lubaczowskim jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, a w innym, często przypadkowym, niekoniecznie pokrewnym z profilem wykształcenia. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których ma możliwość jedynie w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim: jakościowy rozwój zasobów ludzkich, rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego – prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a ofertą dydaktyczną szkół ponadgimnazjalnych, rozwijanie i wspomaganie sektora usług, wspomaganie samozatrudnienia, wyrównywanie szans grup w trudniejszej sytuacji na rynku pracy: kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób po 50 roku życia, kreowanie i prowadzenie regionalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu. Wyraźnie widać, że lokalny rynek pracy nie jest i nie będzie w stanie przyjąć specjalistów oraz absolwentów wyższych uczelni, którzy wracają na teren powiatu lubaczowskiego po zakończonej edukacji, ze względu na strukturę gospodarczą powiatu. Absolwenci wyższych szkół i uczelni, a także młodzi ludzie, którzy noszą się z zamiarem studiowania muszą się liczyć z koniecznością poszukiwania pracy w innym miejscu niż miejsce zamieszkania po zakończonej edukacji.

Liczba osób bezrobotnych w powiecie lubaczowskim mierzona na koniec I półrocza 2012 roku wyniosła 4028 osób, co oznaczało minimalny wzrost o 42 osoby w porównaniu z rokiem poprzednim, warto dodać, że liczba ta utrzymuje się od dłuższego czasu na dość stabilnym poziomie. Wśród ogółu bezrobotnych bardzo dużo jest osób bez kwalifikacji zawodowych – 978, co stanowi aż 24,3% zarejestrowanych.

Zasadniczo w strukturze lokalnego rynku pracy panuje stagnacja. Biorąc pod uwagę grupy wielkie zawodów, nie zanotowano istotnych zmian. Układ poszczególnych zawodów również nie ulega zmianie, nie pojawiają się nowe zawody, wręcz umacniana jest pozycja dotychczas dominujących zawodów, co jest niekorzystne, nie pojawiają się zawody z szeroko

rozumianej branży przemysłowej, a liczebnie wyróżniają się specjalizacje w branży usługowej. W ślad za tym idzie ustabilizowanie struktury bezrobocia w powiecie lubaczowskim. Również napływ osób bezrobotnych nie zmienia się. Biorąc pod uwagę duże grupy zawodów ciągle najwięcej osób rejestruje się w grupie zawodów *Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych* oraz *Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni*. Te trzy grupy były również najliczniej reprezentowane wśród osób bezrobotnych pod koniec I półrocza 2012 roku.

Bezrobotni rejestrujący się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w większości poprzednio pracowali. Dla osób poprzednio pracujących miejscem pracy był przede wszystkim sektor usług, a w nim przede wszystkim osoby pracujące w handlu hurtowym i detalicznym.

W ciągu I połowy 2012 roku ponad połowę ofert pracy zgłosili pracodawcy w następujących czterech dużych grupach zawodów:

- *Pracownicy usług osobistych*, ponad jedna czwarta ofert pracy – 27,64%
- *Sprzedawcy i pokrewni* – 14,34%
- *Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni* – 14,21%
- *Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)* – 4,13%.

Podkreślić należy, że w najliczniej reprezentowanej grupie zawodów dominował zawód *gospodarze budynków* (21,52% wszystkich ofert pracy), w ramach którego przeważały oferty pracy subsydiowane, a sam zawód nie wymaga szczególnych kwalifikacji zawodowych. Takie dane są niepokojące, ponieważ wyraźnie na tym przykładzie widać, że pracodawcy zwracają się do urzędu pracy o znalezienie pracowników o niskich kwalifikacjach, najczęściej na umowy na czas określony i krótkoterminowe bądź z dużą rotacją zatrudnionych, które powodują brak stabilności ekonomicznej i uciekanie w „szarą strefę”, która jest bolączką powiatów peryferyjnych. Jest to bardzo poważne wyzwanie dla instytucji samorządowych ponieważ przy takiej strukturze gospodarczej nie ma możliwości zatrzymania najlepiej wykształconej młodzieży, dla której nie ma miejsc pracy, a co za tym idzie nieuniknione są migracje, wewnętrzne i zewnętrzne, a co skutkuje starzeniem społeczności lokalnych, drenaż kwalifikacji i dalszy spadek potencjału demograficznego i gospodarczego powiatu. Ponadto należy podkreślić, że wśród wielu bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy.

Wyniki raportu wyraźnie wskazują, że większość zawodów czy grup zawodów występujących na rynku pracy powiatu lubaczowskiego to zawody nadwyżkowe tj. takie

w których występuje przewaga osób poszukujących pracy nad ofertami zgłoszonymi przez pracodawców.

Wciąż nie rozwiązany pozostaje problem długotrwałego bezrobocia, czyli osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Bezrobotni długotrwanie charakteryzują się mniejszą aktywnością w poszukiwaniu zatrudnienia, mniej chętnie podejmują decyzje o zmianie kwalifikacji, a także są mniej mobilni. W tym przypadku przede wszystkim potrzebna jest zmiana sposobu myślenia oraz mentalności, a dopiero w następnej kolejności zmiana kwalifikacji i pomoc w poszukiwaniu pracy. Podkreślenia wymaga fakt, że spora część bezrobotnych długotrwanie zarejestrowanych w urzędzie pracy nie posiada w ogóle żadnego zawodu. Niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia tym osobom zdobycia zawodu czy też podniesienia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji.

Reasumując, widać wyraźnie pewne skostnienie struktury zawodowej w powiecie lubaczowskim, brak poważniejszych zmian jeśli chodzi o zawody nadwyżkowe oraz generujące bezrobocie długotrwałe w porównaniu do lat wcześniejszych. Sytuacja taka jest związana z wielkimi trudnościami powracających na rynek pracy osób długotrwałe bezrobotnych, oraz absolwentów, którzy nie mogą znaleźć swojej pierwszej pracy, a staż realizowany w ramach współpracy pracodawców z urzędem pracy nie spełnia oczekiwań ani osób bezrobotnych ani urzędu pracy ponieważ pracodawcy bardzo rzadko po stażu decydują się na zatrudnienie na czas nieokreślony, zazwyczaj zdarza się, że oferują wyłącznie umowy na czas określony.

ZATWIERDZIŁ